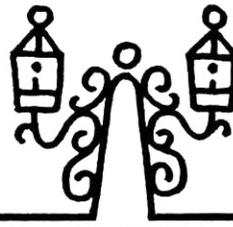

Panu

Hyvä
Helsinkiimme

Selaillessani eräänä päivänä valtakunnan varsinaista valta-lehteä sen eräs viisipalstainen otsikko vangitsi katseeni: Oiko- ja Kristianinkadun vanhat talot säilyvät. Kristianinkatu tuntui tutulta, ja aivan oikein — tuttuja olivat myös piirrosten kuvat, sekä katufasadin että pihafasadin.

Olen poikkeuksellisen hyväon- ninen helsinginkävijä. Minulla on omituinen asunto, kiinauskabi- netti pääkaupungin Kruunun- haassa hyvien ystäväni lussee- rissa muinaisessa savo- karjalaisten ylioppilaiden gra- niittilinnassa Liisankadun var- rella. Liisankatu johtaa Kruun- unhakaan, minullekin vuosi- kymmenien aikana hyvin tutuk- si tulleeseen. Myös Kristianin- katu on Kruununhaassa, yhdessä sen kaikkein mielenkiintoisim- mista osista, jossa kävellessäni olen joskus ajatellut, että olisin- pa mustalaispojan kokoisena saanut asua sellaisessa "laby- rintissa"! Siellä on yläkatua ja alakatua, pitkää ja pätkeä, ylä- pihoja ja alapihoja, tasoja ja portaitkoja. Kaikki talot ovat kivitaloja ja melkein kaikki ou- lulaisittain ottaen korkeita, kah- ta lukuunottamatta. Useimmat ovat hyvin tyylikkäättä ja kaikki erikoisia ja kiinnostavia.

Viimeksi viime talvena käve- leskelin Kruununhaan näillä kaduilla. Tieten tahtoen hakeu- duin Kristianinkadun vanhan pienen puutalon luokse. Sen nu- mero näyttää olevan 12, en olisi sitä muistanut. Mutta talot ja pi- han jo muistan. Ne nököttävät siinä lystikkäästi kalliollaan — tämä osa Helsinkiä jos mikä on kalliolle rakennettu — kivimuu- rien varjossa, ja tyhjillään kun olivat, tuntui minusta, että niitä nyt ei mikään pelasta. Mutta näyttääpähän pelastavan. Hel-

sinki on tehnyt päätöksensä, ra- ha tähän ja em. Oikokadun ju- gend-tyyliseen rakennukseen, jota en rupea tässä selosta- maan, on varattu.

Kristianinkadun puutalot tai- tavat ollakin viimeiset Kruun- unhaassa säilyneet. Kym- menkunta vuotta sitten sieltä hävisivät viimeiset Engelin (ai- kaiseen) uusklassilliseen tyyliin muotoillut pahasti jo ränsisty- mään päässeet talot Marianka- dunn varrelta vähän presidentin- linnan yläpuolelta. Kristianin- katu 12 pääarakennus kadun puo- lella on hieman lyhempi kuin meidän oululaisten Matilan talo, mutta korkean ruuvallin päällä vaikuttaa paljon korkeammalta. Tämä talo ja pihan leivintupara- kennus edustavat, kirjoittaa H.S., jo kadonnutta 1800-luvun alun kaupunkien puuarkkiteh- tuuria, ja lehti ihastelee ennen kaikkea sitä, että niissä lukot, saranat, uunit, ikkunat ovat säi- lyneet alkuperäisinä. Korjaus- työssä otetaan huomioon sekä näiden että muiden pihapiirin rakennusten kulttuurihistorialli- nen arvo. Niinpä sisätilojen pur- kamista ja huonetilojen jaka- mista väliseinin vältetään. Puu- rakennukset korjataan museoti-

loiksi.

Toisin kävi Tampereella, jon- ka vanhan verkatehtaan raken- nukset ovat vuosia jatkuneen kiistan aikana ehtineet tulla tu- tuiksi koko kansalle. Valtio ei tässä tilanteessa katso olevansa lunastaa tonttia, mikä oli ainoa jäljellä oleva mahdollisuus sen jälkeen, kun Tampere oli kiel- täytynyt kaavanmuutoksesta ja Verkatehdas Oy kompromissis- ta eli että se olisi myynyt vain osan tehtaasta. Tällä tehdasa- luella säilyvät vain tehtaan pääkonttori ja värjäämö, jotka Tampereen kaupunki omistaa. Museoviraston ylijohtaja pai- nottaa pettyneenä, mutta ketään syyttelemättä, kaavoittajien vastuuta. Sitä olisikin painotet- tava joka puolella. Ajatellaanpa vain, mitkä eväät kaavoitus an- toi Oulunrannan suunnittelijoille

Samoihin aikoihin luin kolle- gani Koltiaisen välittämän tie- don, että Oulun vanhin puura- kennus, Matilan talo, se vanhan polven Matilan maitopuoti, olisi suunniteltu siirrettäväksi Piki- saareen. En usko, että sellaista päätöstä vielä on tehty, vaikka periaatteen mukaan ratkaisu ei vaikuta vallan hullulta. Piki- saari-suunnitelmat sellaisenaan

ovat suuri ilonaihe. Ajattelen taas Kristianinkadun taloja. Meidän vanhan tullihuoneemme sisusta ei ole säilynyt, kuten on onneksi säilynyt Helsingin van- han puutalon, mutta mikään ei estä suunnittelemasta raken- nukseen merimiehen kotia. Ainakin yksi suunnitelma on OY:n arkkitehtuurin osaston op- pilastyönä jo tehtykin. Toista- kymmentä vuotta sitten AO:n professorit muuten vahvasti epäilivät, että Matila ei kestäisi siirtoa. Ajattellen helsinkiläisten ratkaisua kiinnitin taas kerran huomiota Matilan k o k o p i h a - piiriin, johon verrattavaa ei kai Oulussa liene muuta kuin Reini- län perikunnan pihapiiri Kajaa- ninkatu 15. Ja mitä aitoina säily- neisiin sisätiloihin tulee, muis- tettakoon Matilan korttelin toi- selta laidalta esim. Lipposen ta- lo. En sano nyt muuta.

Koltiaisen Obergin taloon liit- tyvästä huhusta, jota sanoo ni- mimerkki itse käyttäen, tekee vain mieli sanoa, että se, että virkamies sanoo, ettei hän tiedä mitään, ei vielä todista, ettei jo- ku toinen virkamies jo tiedä... Minä en kyllä tiedä, mutta mitä- pä täällä maalla tietäisi. Oulun Rauhalasta kuultiin joitakin viikkoja sitten paljonkin, nyt on ollut hiljaista, pitääkö sanoa, et- tä pahaenteisen hiljaista. Sie- tääpä olla kuulolla.

Terveiset sille tuonnoin ampa- keijari-asiassa ampakeijarikse- ni antautuneelle kunnon oululai- selle, joka polemisoi päätelmiä- ni, että en myönnä enkä kiellä, ennen kuin asiasta sanoo jotain ammattimies eli filologi, kielen tutkija. Tapaamani monet vana- hat oululaiset taitavat kuitenkin höristellä korviaan samalla ta- valla kuin minäkin...